

ANDIJON DAVLAT UNIVERSITETI
PEDAGOGIKA FAKULTETI BTSTI
YO'NALISHI 2 KURS TALABASI
ISROILOVA SURAYYONING BOLALAR
ADABIYOTI FANIDAN

taqdimoti





- MAVZU: ABDULLA AVLONIY.
- REJA:
- 1. ABDULLA AVLONIYNING HAYOTI.
- 2. ABDULLA AVLONIYNING IJODI.
- 3. ABDULLA AVLONIYNING “BIRINCHI MUALLIM” ASARI HAQIDA.



- O'ZBEK MADANIYATINING ULKAN VAKILLARIDAN BIRI PEDAGOG, JAMOAT ARBOBI VA YOZUVCHI ABDULLA AVLONIY 1878-YILDA TOSHKENT SHAHRIDA TO'QUVCHI OILASIDA DUNYOGA KELDI. ABDULLA AVLONIY BOSHLANG'ICH DINIY MAKTABDA VA MADRASADA O'QIDI, ILM-FANGA IXLOS QO'YDI. O'ZBEK VA BOSHQA SHARQ XALQLARI ADABIYOTINI BERILIB O'RGANDI. A.AVLONIY 14 YOSHIDAN BOSHLABOQ SHERLAR YOZISHNI MASHQ QILA BOSHLADI. UNING BU DAVRDA YOZGAN ILK SHERLARI O'SHA DAVR VAQTLI MATBUOT SAHIFALARIDA BOSILIB TURDI.



- A.AVLONIY XALQNI ILM-FAN NURLARIDAN BAHRAMAND QILISHNI O'ZINING BIRDAN-BIR BURCHI DEB BILDI VA 1904-YILDA O'ZI YASHAB TURGAN JOYDA- MIROBODDA MAKTAB OCHDI. A.AVLONIY MAKTAB HAR TOMONLAMA BOLANI O'ZIGA TORTISH UCHUN HARAKAT QILDI. UNING QO'LIDAN DURADGORLIK ISHLARI HAM KELAR EDI. SHUNING UCHUN U YOZUV TAXTASI, PARTA YASAB BARCHA O'QUV JIHOZLARINI O'Z-LASHTIRADI. BU YERDA O'QIYDIGAN BOLALARNING ASOSIY KO'PCHILIGINI KAMBA-G'ALLARNING BOLALARI TASHKIL ETGAN-LIGI SABABLI MUALLIM BOY-BADAVLAT DO'STLARINI KO'MAGIDA "JAMIYATI



- XAYRIYA” TASHKIL ETADI. BU BILAN BOLALARGA KIYIM –BOSH, OZIQQ-OVQAT, DAFTAR, QALAM BEPUL BERILISHINI TAMINLAYDI. AVLONIY OCHGAN MAKTABNING SHUHRATI TOBORA ORTIB, O’QUVCHILARNI SONI KO’PAYA BORADI. A.AVLONIY O’ZI TASHKIL QILGAN MAKTABDA BOLALAR DIQQATINI ASOSIY FANLARGA QARATIB, ULARNING TEZDA SAVODINI CHIQARISHGA VA ANIQ FANLARDAN BAHRAMAND ETISHGA HARAKAT QILADI. U BOLALARGA JUG’ROFIYA, TARIX, ADABIYOT, TIL, XISOB, XANDASA, XIKMAT, (FIZIKA) KABI FANLARDAN MA’LUMOTLAR BERADI.



- 1907-YILDA “ SHUHRAT” DEB NOMLANGAN RO’ZNOMA TASHKIL ETDI VA UNING SAHIFALARIDA MEHNATKASH XALQ MANFAATLARINI HIMOYA QILISHGA DOIR FIKRLARNI TARG’IB ETDI. A.AVLONIY “ADABIYOT YOXUD MILLIY SHERLAR” DEB NOMLANGAN TO’RT QISMDAN IBORAT BO’LGAN DARSLIGIDA YOSHLARNI MAORIF-MADANIYATGA CHORLAYDI, YARAMAS XULQ –ODATLARINI TANQID QILADI. O’SHA DAVR XALQ PEDAGOGIKASIDA AVLONIYNING “BIRINCHI MUALLIM”- “ALIFBO”, “IKKI MUALLIM” –”O’QISH” KITOBLARI KATTA RO’L O’YNAYDI. BU KITOBLARDA AVLONIY O’TMISH ADABIYOTIMIZNING ENG YAXSHI AN’ANALARINI DAVOM ETTIRDI.



ILM VA MA'RIFATNING AHAMIYATI YANGICHASIGA TALQIN ETDI."BIRINCHI MUALLIM"DA AVLONIY DAST AVVAL 32 HARFNI YOLG'Z YOZILADIGAN SHAKLLARINI BIR SAXIFADA ALIFBO TARKIBIDA BERGAN. SHU SAHIFADA ALIFNING SO'Z-NING BOSHIDA,O'RTASIDA VA OXIRIDA YOZILISHINI KO'RSATGAN, SO'NG ALIFNI BARCHA " BOSH HARFLAR"GA BO'G'INLAB HOSIL QILGAN. "IKKINCHI MUALIM" DA BOLALARNING AXLOQ-ODOBIGA DOIR, HALOLIK VA POKLIKKA OID TURLI SHERLAR HIKOYA, MASAL VA ERTAKLAR JAMLANGAN, RANG – BARANG ALLEGORIK OBRAZLARDAN USTALIK BILAN FOYDALANGAN.



- A.AVLONIY 1904-UMRINING OXIRIGA QADAR O'QITUVCHI BO'LIB ISHLADI. U O'NLAB SHERLAR, “MAKTAB GULISTON”, “TURKIY GULISTON YOXUD AXLOQ” KABI DARSLIKLARI BILAN HOZIRGI ZAMON O'ZBEK BOLALAR ADABIYOTIGA POYDEVOR QO'YGAN EDI. UZOQ YILLAR QAYTA-QAYTA NASHR ETILGAN “TURKIY GULISTON YOXUD AXLOQ” YUSUF XOS HOJIBNING “QUTADG'U BILIG”, NOSIR XUSRAVNING “SAODATNOMA”, SA'DIYNING “GULISTON” VA “BO'STON” NAVOIYNING “MAHBUB UL-QULUB”, DONISHNING “FARZANDLARGA VASIYAT” TIPIDAGI O'ZIGA XOS TARBIYAVIY ASARDIR. UNDA A.AVLONIY O'ZINING IJTIMOYIY VA AXLOQIY QARASHLARINI BAYON ETGAN. ASARNING SO'Z BOSHIDA MUALLIF BU HAQDA SHUNDAY YOZADI: “MEN BU ASARIMNI MAKTABLARIMIZNING YUQORI SINFLARIDA TA'LIM BERMAK ILA BAROBAR ULUG' ADABIYOT MUHIBLARI-AXLOQ HAVASKORLARINING E'TIBORLARIGA TAQDIM QILDIM”



- DARSLIKDAGI HAR BIR BO'LIM TA'LIM-TARBIYANING MUHIM BIR MASALASIGA BAG'ISHLANGAN BO'LIB, ULARNING BIRI IKKINCHISINI TO'LDIRADI, TAKOMILLASHTIRADI, HAR BIR BO'LIMDA KICHIK HAJIMLI, IBRATLI HIKOYALAR KELTIRILADI, SHERIY PARCHALARDA YOKI HIKMATLI SO'ZLARDA "QISSADAN-HISSA" CHIQARILADI. YOZUVCHI BU ASARIDA XALQ OG'ZAKI IJODIDAN KENG FOYDALANGAN. A. AVLOYNING "BAHOR KELDI", "BULBUL", "BOLA ILA GUL", "YOLG'ONCHI CHO'PON", "TULKI ILA QARG'" KABI JUDA KO'P SHERLARI KICHIK YOSHDAGI BOLALARGA BAG'ISHLANGAN.



- AVLONIY O'ZBEK ADABIYOTIDA DRAMMA JANRINING RIVOJLANISHIGA HAM KATTA HISSA QO'SHDI. UNING “ ADVAKATLIK OSONMI?”, “PINAK”, “BIZ VA SIZ” PYESSALARI ADABIYOTIMIZ TARIXIDA O'CHMAS IZ QOLDIRDI.
- A. AVLONIY 1934-YILDA VAFOT ETGAN. U MARIFATCHI SHOIR, DRAMMATURG, JURNALIST, REJISSIOR, TARJIMON, AKTIYOR, JAMOATCHI MUALLIM SIFATIDA XALQIMIZ QABILIDA MANGU SAQLANIB QOLADI.

